

Državni izpitni center

P 1 1 2 A 1 0 3 1 3

ŐSZI VIZSGAIDŐSZAK

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

2011. augusztus 25., csütörtök

SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA

1. feladatlap

FELADAT	MEGOLDÁS	PONTSZÁM
1.	C	1
2.	a) publicisztikai	1
	b)	
	A	1
	B	1
3.	B	1
4.	<i>Akire utal: Losonczi Áron(ra) vagy az építész(re)</i>	1
	<i>Amire utal: a találmány(ára)</i> <i>Vagy ue. másképpen.</i>	1
5.	3.	1
	5.	1
6.	HAMIS	1
	IGAZ	1
	IGAZ	1
7.	építészek <i>vagy</i> szakértők	1
	elismerést <i>vagy</i> érdeklődést	1
	2005 júliusában <i>vagy</i> 2005-ben	1
	<i>Vagy ue. másképpen.</i>	
8.	a) fényáteresztő beton, üvegbeton	2
	b) A betonba kevert üvegszálak által válik áttetszővé.	1
	<i>Vagy ue. másképpen.</i>	
9.	a) technikai – D	2
	b) részt vehetett <i>vagy</i> vehetett részt	1
10.	a) sokszor kiállították már mintadarabjait	1
	<i>Vagy ue. másképpen.</i>	
	b) ez még a jövő titka <i>vagy</i> majd még kiderül <i>vagy</i> eldőli	1
	<i>Vagy ue. másképpen.</i>	
11.	a) díjat érdemelt ki	1
	b) D	1
12.	több	1
	sok	1
13.	a) sikerült	1
	b) siker	1
	c) összetett	1
14.	a) szarka	1
	b) szt	1
	gy	1
15.	melléknév – minőségjelző	2
	főnév – alany	2

16.	Legyen ez a képzés címe! <i>A felszólító módú igealakért és a mondatvégi írásjelért 1-1 pont jár. Más szórendű mondat is elfogadható.</i>	2
17.	a) Én valamiféle homogén építőanyag kreálásával foglalkoztam. <i>1 pont a helyes mondatért, 1 a helyesírásért/nyelvhelyességért jár. Egy súlyos, ill. két kisebb helyesírási hibát tartalmazó mondatért nem jár pont.</i>	2
	b) Semmi kedve sem volt (ahhoz), hogy a pályakezdők sorsára jusson. <i>1 pont a helyes mondatért, 1 a helyesírásért/nyelvhelyességért jár. Egy súlyos, ill. két kisebb helyesírási hibát tartalmazó mondatért nem jár pont.</i>	2
18.	a) innen	1
	b) visszautalás <i>A b) feladatért csak az a) feladat helyes megoldása esetében adható meg a pont.</i>	1
19.	a) A	1
	b) A	1
	c) B	1
20.	Tartalom: a témának való megfelelés, gondolatgazdagság	4
	Stílus: a szövegtípusnak való megfelelés (szókincs, arányosság, világosság).	2
	Nyelvhelyesség: pontos, világos fogalmazás, a köznyelvi normatív formák használata, a nyelvjárási alakok kerülése, a helyesírási szabályok követése.	3
	Szerkezet: a szöveg megfelelő tagolása (bevezetés, tárgyalás, befejezés), keltezés, aláírás, helyes, logikus szövegszerkesztés.	2
	Terjedelem: kb. 120 szó, 10%-os eltérés esetében pontlevonás jár.	1

2. feladatlap

A) Az irányított irodalmi fogalmazás értékelése

A dolgozat témája: Franz Kafka Az átváltozás című novellájának részlete

A jelölt a dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Ismerteti a novellarészlet témáját: **2 pont (ismeret és megértés).**

0 pont: Nem vagy rosszul határozza meg a témát.

1 pont: Hiányosan, ill. csak részben jól ismerteti a témát.

2 pont: Jól, lényegre törően ismerteti a témát.

Pl.: A részlet Gregor Samsa átváltozásának tényét, annak elfogadását és fogadtatását mutatja be.

Vagy ugyanez másképpen.

Összegzi a novellarészlet cselekményét: **3 pont (ismeret és megértés).**

0 pont: Nem összegzi a cselekményt, tartalomismertetést sem ad.

1 pont: A cselekményt nagyon hiányosan összegzi, ill. inkább tartalmat ismertet.

2 pont: Nagyon részben jól, de kevésbé lényegre törően összegzi a cselekményt.

3 pont: Jól, teljességre törekedve összegzi a cselekményt.

Pl.: Gregor Samsa egy reggel arra ébredt, hogy féreggé változott. A történetet kezdetben nem érti, majd pedig nehéz munkája következményének tulajdonítja. Mindennapjait családja iránti kötelességtudata határozta meg, és ez még a féreglét időszakában is csak pillanatokra inog meg benne. Végül a családja mégis lemond róla.

Vagy ugyanez másképpen. A cselekményt a jelölt összegezheti az elemzés, ill. az értelmezés során is.

Bemutatja a főszereplőt: **2 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem vagy rosszul mutatja be a főszereplőt.

1 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a főszereplőt.

2 pont: Jól, teljességre törekedve mutatja be a főszereplőt.

Pl.: Gregor Samsa kereskedelmi utazóként dolgozott. Valószínűleg jól végezte munkáját, hiszen annyit keresett, hogy a szerencsétlenül járt családját is el tudta tartani. Úgy tűnik, munkája nem jelent számára örömet, hiszen azt tervezi, hogy szülei adósságát visszafizetve változtat életén.

Vagy más megfelelő. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Megvizsgálja, hogyan éli meg a főszereplő kezdetben és később az átváltozást: **6 pont (alkalmazás és elemzés). Egy-egy mozzanat 3-3 pont.**

0 pont: Nem, ill. rosszul ismerteti a történetek megélését.

1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól vizsgálja meg a történetek megélését.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a történetek megélését.

3 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg a történetek megélését.

Pl.: Gregor nem tudja felfogni, mi történt vele. Belátja, nem álmodik, valóban féreg lett. Kezdetben embertelen munkájának tulajdonítja átváltozását: *Uram, Istenem – tűnődött – micsoda megerőltető foglalkozást is választottam! Utazni, utazni éjjel-nappal.*, majd bosszankodik: *Az ördög vigye el az egészséget!* Tudja, hogy fel kell kelnie, hiszen gondoskodnia kell családjáról.

Vagy más megfelelő. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Pl.: Gregor átváltozása után se aludni, se enni nem tud: *Az éjszakákat és a nappalokat szinte teljesen alvás nélkül töltötte.* Annak ellenére, hogy féregként él, emberként érez. Szeretne ismét gondoskodni a családjáról, ugyanakkor nehezebbre esik, hogy azok egyre rosszabbul bánnak vele. Idővel a húga is mindinkább elhanyagolja, pl. az étkezése, szobája takarítása esetében. Gregor érzi, hogy húga is eltávolodott tőle. Emiatt néha rá is haragszik, és már nem akar rajtuk segíteni.

Vagy más megfelelő. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Megvizsgálja, hogyan éli meg a család a történeteket: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem, ill. rosszul ismerteti a család viszonyulását.

1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól vizsgálja meg a történetek megélését.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a történetek megélését.

3 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg a történetek megélését.

Pl.: Gregor és családja közt sohasem alakult ki bensőséges kapcsolat, valójában eltartatták magukat vele: *... a pénzt köszönettel elfogadták, Gregor szívesen is adta, de különösebben meleg kapcsolat sehogy sem akart létrejönni.* Ennek következtében átváltozását sem tudják elfogadni, jelenlétét tehernek érzik, és egyre inkább lemondanak róla. Húga hangosan is megfogalmazza: *El kell tűnnie innen...* A féregként élő Gregor számukra már nem ember. *Vagy más megfelelő. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.*

Értékeli a megjelenített magatartásformákat: **3 pont (szintézis és értékelés).**

0 pont: Nem értékeli a megjelenített magatartásformákat.

1 pont: Felszínesen értékeli a megjelenített magatartásformákat.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően értékeli a megjelenített magatartásformákat.

3 pont: Árnyaltan, meggyőzően értékeli a megjelenített magatartásformákat.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet a megfogalmazottakkal. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Kifejti véleményét napjaink emberének "átváltásairól": **3 pont (szintézis és értékelés).**

0 pont: Nem fejt ki véleményét a kérdéstről.

1 pont: Felszínesen fejt ki véleményét, ill. közhelyeket ír.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét a kérdéstről.

3 pont: Árnyaltan, meggyőzően fejt ki véleményét a kérdéstről.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár nem ért egyet a megfogalmazottakkal. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

B) A kevésbé irányított irodalmi fogalmazás értékelése

A dolgozat témája: Nagib Mahfuz Gyermekmennyország c. művének részlete

A jelölt a dolgozatában a szempontoknak megfelelően megpróbálja elvégezni az alábbiakban leírtakat.

Ismerteti a szövegrészlet témáját: **2 pont (ismeret és megértés).**

0 pont: Nem vagy rosszul ismerteti a témát.

1 pont: Kevésbé lényegre törően ismerteti a témát, ill. a részlet tartalmát összegzi.

2 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti a témát.

Pl.: A szövegrészlet a vallási hovatartozásból fakadó másság és az előítéletmentes nevelés kérdését, valamint a származásunk vállalásának szükségességét vizsgálja.

Vagy ugyanez másképpen.

Ismerteti az írói elbeszélésmódot: **3 pont (ismeret és megértés).**

0 pont: Nem, ill. rosszul ismerteti az írói elbeszélésmódot.

1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól ismerteti az írói elbeszélésmódot.

2 pont: Jól, de kevésbé lényegre törően ismerteti az írói elbeszélésmódot.

3 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti az írói elbeszélésmódot.

Pl.: Az író egy kislány és édesapja közti beszélgetés során közelíti meg a bonyolult kérdést. A párbeszéd zömében rövid kérdések és válaszok sorából áll. Maga az elbeszélő is „beleszól” a beszélgetésbe, kívülállóként kommentálja a szereplők viselkedését, gondolatait.
Vagy ugyanez másképpen. Egy-egy elem ismertetéséért 1-1 pont jár.

Bemutatja a családot: **3 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem vagy rosszul mutatja be a családot.

1 pont: Felszínesen mutatja be a családot.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan mutatja be a családot.

3 pont: Jól, teljességre törekedve mutatja be a családot.

Pl.: A szövegrészlet egy háromtagú, előítéletektől mentes család életébe enged betekintést. Az apa kisiskolás lányával beszélget, az édesanyja is figyelemmel kíséri az eszmecserét. Az apa és lánya közti viszony bensőséges: *Ez jó, kicsim.* A kislány bizalommal fordul édesapjához, ő pedig türelmesen válaszol gyermeke kérdéseire.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Ismerteti a közeget, amelyben a család él: **2 pont (alkalmazás és elemzés).**

0 pont: Nem vagy rosszul ismerteti a közeget.

1 pont: Csak részben jól ismerteti a közeget.

2 pont: Jól, teljességre törekedve ismerteti a közeget.

Pl.: A háromtagú, muzulmán család valószínűleg más kultúrkörben él. Ez a közeg nyitott, befogadó jellegű, pl. a gyerekek elfogadják egymást.

Vagy ugyanez másképpen.

Megvizsgálja a beszélgetést: **6 pont (alkalmazás és elemzés).** *Egy-egy szereplő megnyilvánulásának vizsgálata 3-3 pont.*

0 pont: Nem vagy rosszul vizsgálja meg a beszélgetést.

1 pont: Felszínesen, ill. csak részben jól vizsgálja meg a beszélgetést.

2 pont: Jól, de kevésbé árnyaltan vizsgálja meg a beszélgetést.

3 pont: Jól, teljességre törekedve vizsgálja meg a beszélgetést.

Az apa és kislánya a vallási hovatartozásról, a származásból fakadó másságról beszélgetnek.

Pl. a kislány: gyermekfejjel nem érti/értheti a vallással kapcsolatos tapasztalatait, és az ebből eredő másságát, ezért édesapjától vár magyarázatot. Például nem érti: miért kell a hittanórán elválnia barátnőjétől, akivel különben *mindig együtt* vannak; mit jelent más vallásúnak lenni, ugyanis ő semmiféle különbséget sem lát barátnője és maga közt; miért ne lehetne ő is keresztény, ha egyszer nincs értékbeli különbség a vallások közt. Nem adja fel, kitartóan faggatja apját, mivel mindenáron meg akarja érteni a lényegét.

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Pl. az édesapa: türelmesen válaszol lánya kérdéseire. Egyszerűen, érthetően – gyermeknyelven – ad magyarázatot. Tapintattal, kellő érzékkel nevel. Fontosnak tartja, hogy az ember ne mondjon le származásáról: *Mindenkinek meg kell őriznie a szülei hitét.*

Nincsenek előítéletei, számára a keresztény ugyanolyan értékes, mint a muzulmán: *Ez a vallás is, a másik is jó.*

Vagy ugyanez másképpen. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Értékeli a megjelenített nevelési módot: **3 pont (szintézis és értékelés).**

0 pont: Nem értékeli a megjelenített nevelési módot.

1 pont: Felszínesen értékeli a megjelenített nevelési módot.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően értékeli a megjelenített nevelési módot.

3 pont: Árnlyaltan, meggyőzően értékeli a megjelenített nevelési módot.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár netán nem ért egyet a megfogalmazottakkal. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.

Kifejti véleményét az írói üzenetről: **3 pont (szintézis és értékelés).**

0 pont: Nem fejt ki véleményét az írói üzenetről.

1 pont: Felszínesen fejt ki véleményét.

2 pont: Jól, de kevésbé meggyőzően fejt ki véleményét.

3 pont: Jól, meggyőzően fejt ki véleményét.

Pl.: a vallások közt nincs értékbeli különbség.

A jelölt véleményét akkor is tiszteletben kell tartani, ha az értékelő tanár netán nem ért egyet a megfogalmazottakkal. A pontszám a kifejtettség mértékével arányosan adható meg.